

שו"ת סיכום הדף היומי

מ"ל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

כתובות - נ"ט

1. המקדיש מותר מעשי ידי אשתו - לר' מאיר הסובר שחל ההקדש, מתי זה חל?

א. באופן שאינו מעלה לה מזונות ולא מעלה לה מעה כסף לצרכיה - לכו"ע חל אחרי מיתה, כיון שבחייה אין לו רשות בו.

ב. באופן שמעלה לה מזונות ואינו מעלה לה מעה כסף לצרכיה - לרב ושמואל: לאחר מיתה, כיון שתיקנו מזונות תחת מעשה ידיה, ומעה כסף תחת מותר, [דבר מצוי תמורת דבר מצוי] וכיון שלא נותן לה מעה כסף - המותר שלה. לרב אדא בר אבהו: מיד כשעושה. כיון שתיקנו מזונות תחת מותר, ומעה כסף תחת מעשה ידיה, [מעה דבר קצוב כנגד מעשה ידיה הקצוב חמש סלעים חוטי שתי] וכיון שנותן לה מזונות - המותר שלו.

2. אשה שאמרה 'קונם שאני עושה לפיך', האם בעלה צריך להפר את הנדר?

לת"ק: אינו צריך להפר כיון שזה שייך לו, ואין בכוחה לאוסרו. לרבי עקיבא: יפר, שמא תותיר יותר מהמגיע לו.

לרבי יוחנן בן נורי: יפר, שמא יגרשנה ואז יחול הנדר, ותהא אסורה לחזור אליו, כיון שלא שייך להזהר שלא תאפה לו וכדו'. ופסק שמואל כמותן.

3. שמואל פסק כרבי יוחנן הסנדלר שאין אדם מקדיש מותר מעשי ידיה כיון שלא בא לעולם, מאיך פסק שחל קונם רק אחר שיגרשנה. כיצד מתיישב?

א. רב יוסף: קונמות בלבד שהם הקדש רק לאדם אחד, מתוך שאדם אוסר פירות חבירו עליו, מקדיש דבר שלא בא לעולם. אבל במשנתנו זה הקדש רגיל. דחה אביי: מעשה ידיה עדיין אינם שלה ונחשב כאוסר פירות חבירו על חבירו, וזאת לא מצינו.

ב. רב הונא בריה דרב יהושע: מדובר שאומרת יקדשו ידי לעושיהם לכשאתגרש, והידיים נמצאים בעולם.

ודומה לאומר לחבירו שדה זו שאני מוכר לך לכשאקחנה ממך תיקדש, שמקודשת כשיקחנה.

דחה רבי ירמיה: שבשדה בידו עתה להקדישה, אבל באשה אין בידה לגרש את עצמה.

ודומה יותר לאומר לחבירו שדה זו שמכרתי לך לכשאקחנה ממך תיקדש, שאינה מוקדשת.

דחה רב פפא: בשדה הגוף והפירות אינם כעת בידו, אבל באשה שגופה ברשותה יועיל ההקדש, כדמצינו באומר לחבירו: שדה זו שמשכנתי לך לכשאפדנה ממך תיקדש, שהווי הקדש.

דחה רב שישא בריה דרב אידי: הממשכן בידו לפדותה, אבל אשה אין בידה לגרש עצמה.

אבל זה דומה לאומר לחבירו: שדה זו שמשכנתי לך לעשר שנים לכשאפדנה ממך תיקדש, שהווי הקדש. ואף אשה אף שאין בידה להתגרש, חל. דחה רב אשי: שם לאחר עשר שנים בידו לפדותה, אשה בידה לגרש עצמה לעולם.

ג. רב אשי: חל ההקדש כיון שהקדישה בקונם שהוא הקדש הגוף.

וכדרבא שאמר: הקדש, חמץ, ושחרור - מפקיעין מידי שיעבוד. ולא אומרים שיחול מעתה, כיון שאלמוה רבנן לשיעבוד הבעל, ועשוהו כלוקח כדי שלא תפקע זכותו, וכל זמן שלא גירשה לא חל ההקדש.

4. משנה - מלאכות שהאשה עושה לבעלה: טוחנת, ואופה, ומכבסת, מבשלת, ומניקה את בנה, מצעת לו המטה, ועושה בצמר. באיזה אופן פטורה?

הכניסה לו שפחה אחת - לא טוחנת ולא אופה ולא מכבסת, הכניסה לו שתי שפחות - אין מבשלת ואין מניקה,

שלוש - אין מצעת לו המטה ואין עושה בצמר, ארבע - יושבת בקתדרא, ולא תטרח אפילו להביא לו חפץ.

דעת רבי אליעזר - אפי' הכניסה לו מאה שפחות, כופה אותה לעשות בצמר, שהבטלה מביאה לידי זימה.

רשב"ג: אף המדיר את אשתו מלעשות מלאכה - יוציא ויתן כתובה, והטעם שאינו יכול למנוע ממנה לעשות מלאכה, כיון שבטלה מביאה לשיעמום.

5. משנתנו אינה כר' חייא, הסובר שאינו יכול לכופה לעבודה. מדוע?

תני ר' חייא: אין אשה אלא ליופי והעבודה מכחישה את יופיה, אין אשה אלא לבנים, אין אשה אלא לתכשיטי אשה.

הרוצה שיעדן את אשתו - ילבישנה כלי פשתן, הרוצה שילבין את עורה של בתו כדי ליפותה - יאכילנה אפרוחים וישקנה חלב סמוך לפירקה.

6. נדרה לבעלה שלא יהנה בכך שתניק את בנה. מה הדין?

בית שמאי - הנדר חל ומפסיקה מיד. בית הלל - כופה ומניקתו, כיון שמחויבת לבעל ונדרה אינה חל. נתגרשה - אינו כופה, כיון שאינה מחוייבת לו עוד, ואם בנה מכיר רק אותה - נותן לה שכרה וכופה ומניקתו, מפני הסכנה.

משנתנו שחייבת להניק בוודאי אינה כבית שמאי.

"אינו דומה השונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחת" (חגיגה ט)